

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 128. — ŠTEV. 128.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 2, 1934. — SOBOTA, 2. JUNIJA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

RAZKOL NA ZBOROVANJU SOCIJALISTIČNE STRANKE

STRANKA NAJ RAZŠIRI SVOJ DELOKROG TUDI NA FARMERJE IN KLERKE PO PISARNAH

Polom socijalističnega gibanja v Evropi je ameriške socialisti marsikaj naučil. — Za predsednika konvencije je bil izvoljen Devere Allen, ki pričada radikalnemu krilu. — Socialisti v Združenih državah niso imeli še nikdar takšne prilike kakoršna se jim nudi sedaj. — Položaj v stavkovnem okrožju.

DETROIT, Mich., 1. junija. — Ob otvoritvi konvencije organizacijskega odbora socijalistične stranke je imel dolg in zelo pomemben govor predsednik Leo Krzycki v katerem je pozival navzoče k slogi ter jih opozarjal na resne čase v katerih živimo. Navzlic temu se je pa na zborovanju kmalu pojavit razkol. Neoziraje se na dejstvo, da je "dežela zrela za socijalizem", so pristaši levega krila odločno nastopili proti "stari gardi", ki sestoji iz pristašev po-knjega Hillquitta.

Radikalno krilo, ki ga tvorijo večjidel mladi socialisti, so zmagali s tem, da je bil izvoljen za predsednika zborovanja Devere Allen, izdajatelj lista "The World Tomorrow".

Allen je dobil 74 glasov, njegov protikandidat pa le 51.

Leo Krzycki, podpredsednik vplivne "Amalgamater Clothing Workers Union", je rekel, da od tega zborovanja ni odvisna le usoda socijalizma v Ameriki, pač pa po vsem svetu.

— Odkar so bili naši sodrugi v Evropi poraženi, — je rekel govornik, — je našla naloga, boriti se za vse socialiste. Pozabiti moramo vse spore, boriti se moramo in agitirati. Delokrog socialistične stranke ne sme biti omenjen samo na industrijalne delavce, pač pa tudi na farmerje ter klerke po pisarnah. Ničesar ne smemo zamuditi, da ustanovimo v Ameriki socijalistično državo, ki je upanje vsega sveta.

Sedanji položaj v Združenih državah nudi socialistom priliko, kakoršna se jim ni nudila še nikdar v zgodovini. NRA je v razsulu. To je najbolje razvidno iz dejstva, da je zvezni sodnik v zadavi Weirton Steel Company razsodil proti NRA. Jeklarji niso imeli še nikdar tako dobre prilike kot jo imajo sedaj, da izvedejo svoj nameravani štrajk.

Uničenje socijalističnega gibanja v Evropi je naučilo ameriške socialiste, da morajo vključiti v svoje vrste tudi farmerje in pisarniške uslužbence. Nikdar ne smo pozabiti, da je socijalizem široko mednarodno gibanje, in da pomenja zmaga naciona-nalizma za socijalizem smrt.

Na predlog Normana Thomasa je bilo poslanih nekaj mladih socialistov z busom v Toledo, Ohio, da se bodo udeležili tamkajšnjih demonstracij. — Delavcem v Toledo moramo pokazati, da smo socialisti in da se borimo za njihovo stvar, — je rekel Thomas.

WASHINGTON, D. C., 1. junija. — Vladni krog si na vse načine prizadevajo preprečiti generalni štrajk jeklarskih in tekstilnih delavcev. V teku štiriindvajsetih ur se bo izkazalo, če bodo poskusi zvezne vlade uspešni.

Iz Toledo, Ohio, prihajajo boljša poročila, in vse kaže, da je tam nevarnost generalnega štrajka odstranjena.

Toledo Edison Electric Company je sklenila zvati svojim uslužbencem plačo za dvajset odstotkov. Pogajanja med zastopniki delavcev in ravnatelji Electric Auto-Lite Company se ugodno razvijajo.

Od narodne garde je ostalo v mestu le še 250 mož, ki pa ne patrulirajo po ulicah, ampak so na stanjeni v vojašnici.

V pristaniščih velikih jezer je položaj precej kritičen, kajti pristaniški delavci nočejo priznati sklepavci.

Novo nasilje kubanskih teroristov

DODATKI K WAGNERJEVI PREDLOGI

Senator je k svoji predlogi dodal določbe, katere je senatni odbor črtal. Postavljen bo posebni odbor za poravnavo

Washington, D. C., 1. junija. — Senator Robert F. Wagner iz Petorčki družine Dionne bodo šli, New Yorka, ki je predložil predlog, po katerem naj bi bil postavljen odbor, čevar na nalogi bi bila poravnati spore med delodajalcem in delavcem, ki je pritožil dodatne predloge, ki imajo namen njegovi povrtni predlogi zoper dodatki do ločbe, in katere je senatni odbor črtal. En dodatek pravi, da naj ima posredovalna odbor pravico vpeljati javno zaslisanja, ako pridaje pritožbe, da so bili delavci zaradi svojega članstva pri kakih delavskih organizacijah odloženi ali kako drugače kaznovani.

Drugi dodatek bi dal posredovalnemu odboru oblast, da poseže v delavskih spore, ne da bi ga nato opozril delavski departmément. Senator Wagner pravi, da imajo ti dodatki namen, da je posredovalni odbor neodvisen od drugih uradov.

Preteti veliki štrajki se navaja, jo kot povsod, da mora biti poslavljena oblast, katero priporoča Wagnerjeva predloga. Bodoce stavke se tudi navajajo kot zadosten avzrok, da je Wagnerjeva predlog sprejet še pri sedanjem zasedanju konгрresa.

Ako bo Wagnerjeva predloga postala postava, bodo imeli delavci pravico, da s tajnim glasovanjem izvolijo svoje zastopnike, ki se bodo z delodajalcem pogajali glede plač in splošnih delavskih pogojev.

Stavke v jeklarski industriji imajo svoj avzrok v tem, ker se industrijske branjivo priznati delavcem koalitsko pravico. Slična stavka v avtomobilski industriji je bila poravnana samo s posredovanjem predsednika Roosevelt.

Kot nadaljnji povod za sprejem Wagnerjeve predloga navajajo sodniško odbločitev glede Weirton Steel Company. Pred nekaj dnevi je zvezno sodišče v Wilbaington, Del., razsodilo, da vlada nima nikake pravice izmeščati se v volitev delavskih zastopnikov pri Weirton Company. Pri tem je bilo povedano, da naj Wagnerjeva predloga izrecno določa da ima vlada pravico nadzorovati volitve za delavskie zastopnike in preprečiti vsak vpliv podjetnikov.

BOLNIŠNICE ZAPIRAJO

Washington, D. C., 31. maja. — Preteklo leto je bilo v Združenih državah zaprtih 176 bolnišnic za brezplačno oskrbo, ker so se zmanjšali prostovoljni prispevki.

pa zveznega posredovalca. Če v zadnjem trenutku ne bo prišlo do uravnave, bo na velikih jezerih počival ves promet.

Voditelji jeklarskega štrajka so se več ur posvetovali z generalom Johnsonom in senatorjem Robertom Wagnerjem. Med jeklarski se je pojavil razkol. Prva skupina zahteva brezpogojno štrajk, dočim je druga za uravnavo.

Ako se v zadnjem trenutku kaj posebnega ne pripeti, bodo v ponedeljek začakali tekstilni delavci.

PETORČKE BODO POSLALI NA RAZSTAVO

Oče je sklenil pogodbo, da se bo žena s petorčki kazala na razstavi. — Sosedne matere jih dojijo.

Orillia, Ont., Kanada, 1. junija. — Senator Robert F. Wagner iz Petorčki družine Dionne bodo šli, New Yorka, ki je predložil predlog, po katerem naj bi bil postavljen odbor, čevar na nalogi bi bila poravnati spore med delodajalcem in delavcem, ki je pritožil dodatne predloge, ki imajo namen njegovi povrtni predlogi zoper dodatki do ločbe, in katere je senatni odbor črtal. En dodatek pravi, da naj ima posredovalna odbor pravico vpeljati javno zaslisanja, ako pridaje pritožbe, da so bili delavci zaradi svojega članstva pri kakih delavskih organizacijah odloženi ali kako drugače kaznovani.

Pogajanja so se vršila ves dan med očetom petorčki in dvema njegovima zastopnikoma župnikom Danielom Routhier in E. Greene ter obema zavrnateljema. Župnik Routhier je bil v prvi vrsti tolmač, ker Dionne, ki je Francoz, slabo govori angleško.

Corbeil, Ont., 1. junija. — Dionnejevi petorčki še vedno žive na priprasti farmi z izboljšano prehrano in stanovajskimi razmerami.

Družina je dobila pet novih posteljic in izsako pošto prihaja v obliki in živež za 24 let staro matern. Pod natankim zdravniškim nadzorstvom otroci pridobivajo na teži in zdravnik se temu zelo žudijo, kajti do sedaj petorčki še nikdar niso živelni toliko časa.

Dr. A. R. Dafoe, ki je bil pri porodu, je dosegel, da so otroci dobili naravno hrano in mlade matere iz bližnje okolice posilijo otrokom svoje mleko.

Iz vseh krajev Kanade in Združenih držav prihajajo darila za starejše in otroke.

Dr. Dafoe odvraca obiskovalec, ker se bojni, da bi se otroci malezli kakse bolezni. Tudi ne dovoli, da bi bil v hiši postavljen telefon. Ko so bili otroci rojeni, je njihova mati bila bližu smrti, toda sedaj postaja vedno krepkejša.

LEPILO POŠTNIH ZNAKOV

Washington, D. C., 31. maja. — Kongresnik Dirksen je pričel kampanjo, da se pri poštnih znakih rabi domače lepilo.

Samo ko bi naši farmerji vedeli, kaj ličajo, kadar obližnje poštno znamko, — je rekel Dirksen.

Dirksen pravi, da je salu dobral, da je to lepilo izdelano iz mokre, ki prihaja pravsta carine iz Jave in Vzhodne Indije. Ker smo tra to za krivico ameriškim farmerjem, katerih žito se služilo ravno tako dobro, se je pritožil pri državnem zakladničarju Morgan-thau.

"Pravda" piše o Simonu:

Simon, ki je slab govornik, ni pred nikomur prikrival, da kot zagovornik nemškega fašizma, napsutje Litvinovemu načrtu, katerega pa podpira Barthou. Barthou je v svojem govoru naravnost obdolžil Simona, da podira načrt za mir ter podpira zločinsko delo ljudi, ki ščuvajo na vojno.

"Pravda" zvrča vso krivdo za neuspehl razočirvene konference na kapitalistične države, ki za bližnjo bodočnost priravljajo vojno. Ako hočejo delegati na razočirvene konference kaj doseči, se morajo pogajati na podlagi Litvinovega načrta.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

BLAZNEŽ Z DINAMITOM V AVTOMOBILU

Blaznež je 24 ur sedel v avtomobilu z dinamitom in glicerinom. — Grozil je, da bo spustil v zrak sebe in avtomobil.

Alameda, Cal., 1. junija. — Ko je brezposelnih mechanik Frank Bennett sedel 24 ur v avtomobilu, ki je stal v močvirnatem kraju med Oakland in Alamedo načoljen z 48 palicami dinamita in petimi kvarti nitroglicerina, in grozil, da bo sam s pritiskom na gumb plenkenskega stroja spustil v zrak sebe in avtomobil, se je slednje dal pregovoriti, da je opustil svojo namero in je stopil v avtomobil. Policioti so moži, ki je vedan in so moč sedel v avtomobilu in ves čas ni vžil nobene stvari, tako prijeli ter nato oprezno z avtomobila zložili vse razstrelije snovi.

Policist William Pries je prvi zagledal blaznega Bennetta v avtomobilu. Nasel ga je na Neptune Beach. Le z veliko težavo je Pries pregorovil Bennett, da je zapečjal avtomobil na samoten prostor brez hiš, kjer je nato postal 24 ur in kjer se je slednjie predal policistom. Enkrat so skušali vplivati nanj z njegovo 14 let staro hčerkko s šolskimi knjigami v rokah. Deklica s policiisti je stala nekaj sto čevljiev od avtomobila. Množica več tisoč radovednežev pa je stala v števiji razdalj; da pa ljudje niso prišli bližje, so preprečili policiisti s pripravljenimi orzjem. V 24 urah je Bennett večkrat zagrozi, da si bo na takoj strašen način končal življenje, nekatrat pa je opustil svojo nemero in se izčrnil policiji.

Bennett ima ženo in otroke in je star 40 let. Njegova žena je bila pred nekaj dnevi operirana in se vedno nahaja v bolniški postelji. Bennett je bil že tri leta brez dela.

Za živino nima nikake zelenke krme in farmerji jo morajo krmiti z lanski senom, kolikor ga še imajo. Celotnu zgodbo preti posmanjanje mleka.

Po vladni cenzuri se posuši vsak dan za milijon bušiljev žita. V državi Minnesota, obeh Dakotah, Montani in deloma v Wisconsinu nicačuje kobilice še ono zelenje, ki ga je pustila suša.

Iz Canton, Ill., prihaja poročilo, da so tamošnja polja vsa popolna in da se studenec vslavlja.

DILLINGERJEVI PAZNIKI
BREZ PLACE

Crown Point, Ind., 31. maja. — Svet Lake okraju je zavrnil račun v znesek \$3840, katerega je predložila šerifka Lillian Holley za plačilo paznikom v jezi, iz katere je pobegnil John Dillinger z lesnim revolverjem.

JAPONCI SVARIJO
SOVJETE

Šanghaj, Kitajska, 31. maja. — Japonski in kitajski svetovalec matičnukanska vlada označuje rusko obstreljevanje mančukanske ladje za "višek nesramnosti in izzivanje na vojno".

Mančukanska vlada je protestirala pri sovjetski vladi, ker je ruska obmejna straža streljala na dva mančukanska parnička, ki oskrbjujejo promet med Tahehi in Harbinom, na reki Sungari blizu Habarovska.

NEMČIJA ODPOKLICALA
ZASTOPNIKE

Berlin, Nemčija, 31. maja. — Nemška vlada je odpoklicala pruskega in bavarškega zastopnika pri Vatikanu ter bosta zastopala Nemčijo poslanika pri Vatikanu in Kvirinalu.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LJUBEZEN IN LJUBEZEN

Fant približno pet in dvajsetih let je na hitro poklepal zdravnika, in ne prideta do sape.

Dekle se je zastrupilo, odušak, druga hiša za vogalom... Studen te, za božjo voljo!"

Vsi trije roki na dvorišču, potem v podstrelje in od tam v dvoravnico, kjer je življo priljubil in vlival upanje v lepe življenje.

Ko je ozdravila in se vrnila staršem, je zdravnik zapisal v svoji zapisnik: A. B., stara 19 let, je dne 27. 1. 1927 pila lizol pred hišo svojega "fanta", ker jo je ta zapustil in je hotela umreti. Ozdravila je popolnoma. V potoku bolzenje je večkrat vprašala, če bodo brazgotne od kisljine na podbradku ostale ali pa bodo sčasoma izginile. V bolezni ji je skrbno stregla mati, včasih tudi oče, drug nihče. Zdravjenje so plačali starši.

Prva pomoč je storila svoje. Bolzen je od notranjih opeklin okreval. Fant, ki je bil dekleti skozi tri leta obetačen ženitev, je — ne več ne mev... podvij rep in izginil brez

HLAČE IN PONVA

Beneški trgovec, Igrakaz v 5. nejanj. 50

Cyrand Bergerac, Herlina komedija v petih dejanjih. Trdo velenje 1.70

Edeta, drama v 4. dej. 60

Gospa z morja, 5. dej. 75

Kokalino zelenzen, 3. dej. 50

Marta, Semenj v Richmondu, 4. dejanju 38

Ob vojski, Igrakaz v štirih slikah 30

Tončkove sagne na Minlavsev večer, Minlavsko igra s petjem v 3. dejanju 60

R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigom, Čapek, vez. 45

Revisor, 5. dejanj, trda vezava 75

Za krit in svobodo, Igrakaz v 5. dejanju 35

Ljudski oder: 5. sv. Po 12 letih, 4. dejanja 68

11. sv. Začravljevec 60

12. sv. Skupok 60

Zbirka ljudskih iger: 3. snopč. Milin pod zemljo, Sv. Neza, Sanje 60

13. snopč. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok 30

14. snopč. Sv. Boštjan, Junaska dečka, Šmarin Magdal 30

15. snopč. Turki pred Dunajem, Fahjola in Neza 30

20. snopč. Sv. Just, Ljubezen Marijinega otroka 30

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street

O, niso ne tako suhoperarni ti Angleži, kakršne poznamo iz knjig in samo to, kar sem storil jaz, maršipov, pač pa znajo biti tudi žaljivi in če treba celo zelo humoristični. Celo pri sodnih obravnavah se ne redko pripeti, da zavladava v smeh, kolikor je mogel, ter duhovno razpravni dvoran veselo razpoloženje in kljub častitljivi lasulji, ki doča ne uporablja očerne ponove.

STOCKHOLM ZA STO LET

NAPREJ

Stockholmska mestna uprava je prejela poročilo posebnega odbora, ki so ga osnovali 1. 1931., da bi proučil prometne potrebe švedske prestolnice. Poročilo upošteva njo mora nositi vsak angleški solnik, tudi temu višavi uide smeh. Pa kaj mi mu tudi ne, ako obravnavata primer, kakor je naslednji:

Neka žena, ki je bila včas po obrazu, je to dan zjutraj stopila pred sodniku ter obtožila svojega moža, da jo je natepel s črno, neponito ponovo, in to v nedeljo zjutraj. Nekaj dni nato sta oba, mož in žena, stopila v razpravno dvorano. Žena je na dolgo in široko razkladala in tožila, kako jo je natepel, za orožje je rabil ponovo in to samo zato, ker mu ni bil zajtek po volji.

Mož je mirno poslušal, nato pa prosiš za besedo. Govoril je v obliki samih vprašanj, a nikakih odgovorov. Mož (sodnik): "Recimo, gospod sodnik, da ste težko detali, ves teden delali, vzemimo tako." Sodnik je priklimal, češ da razume, "Recimo, da vstanete v nedeljo zjutraj in hočete biti čedno opravljeni ta vaš edini prest dan — recimo tako." Sodnik je zopet molče pritrdiril. "Recimo, da je vaša žena odnesla v zastavljalnicu in edine vaše čedne hlače, recimo tako. Kaj bi napravili v takem pri-

stotru? Potreben bi bili pred vsemi zgradbi dveh podtalnih železniških prog, ki bi vezali južne in severne oz. vzhodne in zapadne dele mesta nadalje bi bilo treba izboljšati srednje prometne točke, zgraditi nove mostove, ceste itd. Ta čas dovršujejo že dve veliki mesta, lanskovo so otvorili velik predor s cestno-železniškimi progami, ki vežijo naseljene južne dele mesta s središčem, sedaj pa bodo zgradili slišen predor iz središča proti severu, da se izboljša zvezda z novim letališčem Bromma. Skupni stroški za vse nove zgradbe v prometne svrhe znašajo okrog 100 milijonov švedskih kron.

Knjige Vodnikove

Družbe

Inko je SEDAJ narodite za prihodnje leto. Naravnino, ki znaša SAM. —

\$1.—

Inko pošljite nam, in kakor hitro bodo knjige izdale, jih dobite po pošti. Ako čakate tako dolgo, da knjige izdejo, morate plačati zase \$1.35.

KNJIGARNA 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street, New York, N. Y.

BANDIT BI RAD POSTAL MENIH

Najslavnejši koriziški bandit Spada, ki je privabil s svojim slovesom na Korziku mnogo senzacij željnih Američanov, je že danč zapri. Ko so ga zasneli in zapeli, so pustolovske Američanke, trdile, da je izgubila Korzikijo svojo največjo senzacijo. Nedavno je preiskal Spada psihiatrer, ki je dognal, da je bandit duševno boljen. To bo banditu najbrže rešilo življenje. Ni namreč nobenega dvoma, da bi bil Spado sicer obsojen na smrt. Seveda ga bodo preiskali še drugi psihiatrieri in če je res duševno bolan, pojde v umorobnico, ne pa na mizerije.

Spada se je v ječi močno izpremenil. Hudo je shujal in zdaj je podoben bolj fanatičnemu menihu, kakor zločinu. Neprestano molí in edina želja, ki jo je doslej izrazil v ječi, je res presestljiva. Prosil je, naj mu prineso sveto pismo in molitvenike. Njegovi želji so takoj ustregli in zdaj je bandit neprestano zatopljen v meditaciji. Njegovo prepevanje je pa motilo jetnike v sosednjih celicah in zato so bandita preselili v samotno celico, kjer lahko prepeva vso noč. Pred dobrim mesecem je poseti Spado duhovnik in postal pri njem dve ur. Bandit mu je povedit, da je njegova najbolj vroča želja postati menih. Žal se mu ta želja ne more izpolniti. Lepo je pussil duhovnika, naj prihaja dvakrat na tečen k njemu in maj mu po možnosti preskribo dovoljenje, da bo smel študirati teologijo, ker bi morda potem lahko postal menih.

Nenadna spokoritev krvolčnega bandita je metila predzadnjecem dejanie njegovega pustolovskega življenja. Spada je bil več let strah v trepet Korzike, bil je poglavjar tolpe, ki je s svojo surovostjo in bestjalnim sadizmom strahoval prebivalstvo otoka. Strošek njegove tolpe se sploh ne da točno dogmati. Često je Spadova tolpa napadala cele vasi, pomorila vse, ki so se jih uprli, oprostila kmecte in oskrnula njihove žene. Niti otrokom banditi niso priznašči. Mnoge kmekte so odvedli s seboj in če niso pravocasno dobili odkupine, so jih pomorili na najstranejši način. Spadova tolpa je temeljito gojila tudi krvno osvetoto. Če se ji kdaj uprl ali je kakšen član padel v boju, ni preostalo rodilni dotičenec, ki je bandita ustrelil, niti drugega, nego da je hitro pobegnil v inozemstvo, kajti vsi člani rodilne so dobro vedeli, da so jim ure stete, če ostanejo doma. Spadovi pajdišči v takih primerih niso odnehalni prej, dokler ni bila pomorjena vsa rodilna, ali pa tudi vsi sorodniki dotičnega, ki je njihovega tovariša ubil. In v večini primerov se jim je posrečilo pomoriti cele rodilne.

Spada je bil v toli najdržnejši in najkrvolčnejši. Bil je izboljšen strelec in orožnik, so se ga zelo bili. Marsikaterga orožnika je pokosila njegova krogla. Spada je organiziral mnogo pohodov proti orožnikom, poslanim na loza za njim v gozdove, in banditi so navadno v spopadih z orožniki zmagali. Spada je bil na glasu, da ga sploh ni mogeče raniti. Niti v najboljši bitki ga ni zadela nobene krogla. Končno je vladalskem energično nastopil proti banditom. Na Korziku je poslal vojaške s strojnimi puškami in granatami. Nad 600 mož je zasedovalo bandite, ki so bili po vrsti ujeti, mnogi pa tudi ustreženi. Končno je ostal samo še Spada s poščico najdržnejših pajdajšev, po obupnem boju se je pa udal brez najmanjšega upora v cerkv, kjer je bilo molil.

In dvignil je roke ter vzklikanil presečeno:

— To si ti... s temi...

Ni izgovoril svoje misli do konca. Marjana je storila trden sklep. Pogumno je dvignila oči in vzdržala krčmarjev pogled. Odgovorila je kolikor je mogla mirno:

— Gospod, gotovo se morite, ne morete me poznavati, saj me niste še nikoli videli.

— Ah!... to je pa že oči... Počakaj...

počakaj!

In očka Francois je bil v enem skoku pri vratih kjer je zaklical:

POLICIJA PREPREČILA DEMONSTRACIJO

Komunisti so nameravali v Birminghamu, Alabama, prirediti velike demonstracije. Policija je ustavila vse trupe, ki so došle do mestne meje in ni pustila nobenemu demonstrantu izstopiti.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

156

— Tu ne boste uganjali komedij, — je pripomnil osorno. — Tu sem gospodar jaz, mene morate ubogati... Le urno izstopite! Ne spodobi se pasti trmo... sicer bom pa že znaš uveljaviti svojo voljo, gromska strela!

Seržant ji je tako močno stisnil roko, da je Marjana pokleknila.

— Ali ne morete odvezati te vrv, da bi mogla moja družica sama izstopiti?

— Ne.

— O, privežite me tu h klopici... Sicer me pa prav nič ne mikra pobegniti... samo...

— Nobenega samo! — Tu je poveljet... Kaj se to pravi?... Na tla, gromska strela!

In urno!

Seržant je zgrabil nesrečnico čez pas, jo dvignil in postavil na tla. Z njio zvezana lahkotivka jo je pa takoj odvleklila v krčmo.

V zakajen izbi so ženštine z vojaki popravevale, kričale, prepevale in se smejevale.

Krčmar v splošnem direndaju ni vedel, komu bi najprej postregel. Njegova žena, sin in nečakinja so nosili na mize vino, ki ga niso mogli sproti nanositi, toliko je bilo v krov.

— Saj... to je... Marjana!... Marjana Vauthier!

— Marjana Vauthier, — se je zasmehjal seržant, — motite se.

— Kako to?

— Tega imena ni v seznamu.

— Seržant ima prav, — je dejala Marjana.

— Oho! — se je zasmehjal krčmar. — Toj nečakin je žalostno povesila oči, ko je stopil krčmar pred njo ter postavil na mizo polič in kozarec, rekoč:

— Samo enega imam še; saj se menda ne gnušita druga drugi.

— Ne bom pila... — je zašepetala Marjana.

— Oho! — se je zasmehjal krčmar. — Toj nečakin je žalostno povesila oči, ko je stopil krčmar pred njo ter postavil na mizo polič in kozarec, rekoč:

— Saj nismo napačni, lepotica... Dajva, piju na zdravje Njegovega Veličanstva Ludvika XVI., ki naj ga bog ohrani!

Marjana se je vsa tresla. Zajecljala je:

— Nisem žejna... Ne mogla bi piti... O-

prostite, gospod, toda...

Krčmar je kriknil in ubogo dekle je znaša zadrhtelo.

— Kaj?... Toda... to je... je jecljal krčmar in si mel roke, kakor bi hotel oživiti spomine... Ali ste vi ali niste?... Seveda ste, saj se ne motim... saj nimam megle pred očmi... Ti si... saj te dobro poznam.

In dvignil je roke ter vzklikanil presečeno:

— To si ti... s temi...

Ni izgovoril svoje misli do konca. Marjana je storila trden sklep. Pogumno je dvignila oči in vzdržala krčmarjev pogled. Odgovorila je kolikor je mogla mirno:

— Gospod, gotovo se morite, ne morete me poznavati, saj me niste še nikoli videli.

— Ah!... to je pa že oči... Počakaj...

počakaj!

In očka Francois je bil v enem skoku pri vratih kjer je zaklical:

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjige, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

<b

MARIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

47

Razgrejo zopet pritisne k sebi in Marija ga gleda s svojim ljubezljivim našmehom.

To bova sedaj pozabila, moj dragi Henrik. Toda mnogo mi je ležeče na tem, da se ta slepska igra popjasni in da dobiš dokaze moje nedolžnosti.

Tačkih dokazov me potrebujem več, Marija. Verjamem tvojim besedam. Samo prstan je bil vzrok, da sem te napačno sodil in vendar naju je zopet pripeljal skupaj. Zato bova vedno verovala v njegovo čudodelno moč.

Marija pritisne prstan na svoje ustnice.

— Paziš bon nanj, da se mi zopet ne izgubi.

Za nekaj časa se zopet prepustita svoji blaženosti, nato pa se Henrik vravnava.

Sedaj grem takoj k Wendlerju. Predno prosim tvojega očeta za tvojo roko, te hočem imeti očiščeno vsake sumnje in bom Wendlerja prisilil, da stvar pojasni. Kar je napravil, je očita prevara. In za to se bo pokoril, da te je obdolžil.

Marija ga bojudljivo objame.

— Henrik — če ti ne preti kakša nevarnost.

Dewall ji smeje potisne lase s čela.

— Ne boj se, moja Marija. Misliš bom na tebe. Ali ti je to dovolj?

Marija mu prikima.

— Da, moj Henrik. In ne boš me pustil dolgo v nemiru. Tačko me boš poklical na telefon, kadar boš opravil.

To ti oblijubim. Mogoče bom mogel že danes očeta prosiš za tvojo roko. Seveda sem nekoliko tv skrbel, ako te bo hotel dati inžinirju. Saj ti ne morem niti nuditi brezskrbnega življenja. Oba sva revna, moja Marija.

Marija se mu nasmeje in pravi:

— Seveda se ne morem postavljati z milijoni Miss Vauthamove, toda — tako revna, kot misliš, pa vendar nisem. Moja mati mi je zapustila preeč lepo premoženje, ki bo izpolnilo vse moje želje. Zato ne imej nikakih skrbib, Henrik. In vedno tudi me bodo ostal rever inžinir, kajti oče mi je že povedal, da o tebi vsi mnogo mislijo, ker si zelo dober inžinir.

Dewall jo pritisne k sebi.

— Marija — zaradi tebe sem vesel, da nisi popularna revna, — in tako moreva tem prej misliš na združitev. Alko pa ti morem nekega dne som vse muditi, kar ti poželi sreča, tedaj bom še mnogo srečnejši. Sedaj pa moram iti; sedaj se me bi rad srečal s tvojim očetom; prej moram biti z Wendlerjem na jasnen.

Iskreno se poslovita, nato pa se ji Henrik iztrga in odide. Marija gleda za njim skozi okno in na njenem lietu zarijeti svetje sreče.

Ko se je Miss Vautham vrnila z zadnjega obiska pri Dewallu, se je za dolgo časa zaprla v svojo sobo. Niti Mrs. Flint ni mogla ž njo govoriti. Še marsikaj je moral premagati v svoji notranjosti. In sama se vprašuje, ako bi se v resnicu mogla odločiti, da postane Wendlerjeva žena.

Še dolgo časa gleda besede, katere ji je napisal dr. Dewall.

Kako pomembne so bile te besede posebno za njo. Vedno si je žela kaka sreča, ki jo je bilo le težko dosegel in ko je že mislila, da jo je dosegla, potem za njo že ni bila več sreča. Tako bi se ji sedaj zgodilo isto z Dewallom. Mogoče je bilo za njo tako boljše. O tem je hotela tudi sama sebe prepričati, da bi zopet našla duševni mir. Toda še nikdar se ni počutila tako samotno in zapuščeno, kot sedaj.

Stopi k svetlicam, katere ji je Wendler poslal vsak dan ter si z njimi zakrije svoj vroči obraz. Ali se naj zveže ž njim, ki ji pošilja te svetlice? Bil je lep, zdrav in spoštovan mož — in poznal jo je tudi boljše kot še katerikoli mož pred njim. Bil je tudi bogat, da je moral domnevati, da jo ne vzame zaradi njenega premoženja. In sedaj je bila starca že šestindvajset let in že ni našla moža, s katerim bi se mogla poročiti. Edini, ki si ga je v resnici zaželela za svojega moža, je bil dr. Henrik Dewall. Toda ostal ji bo neizpolnjena želja in tako ideal, katerega ni mogoče uresničiti.

Trezeno in resno premisljuje več dni. In slednji po telefonu po klice Wendlerja in mu pravi:

— Tukaj je Grace Vautham.

Zelo veselo zveni njegov glas, ko odgovori:

— O, vendar enkrat! Z velikim hrepnenjem sem čakal.

— Zares?

— Častna beseda, Miss Grace. Od ure do ure se mi doždevate bolj zaščljiva, to mi morete verjeti.

Bom skušala to verjeti. Ali me hočete še danes popoldne obiskati?

Nišesar ni, kar bi me moglo od tega zadržati — in — tako zelo se veselim, da mi to dovolite. Kateri čas vam je najbolj prav?

— Ob petih.

— Bom zelo točen.

— Potem pa na svidenje!

— Na svidenje, Miss Grace — upam, da na srečno svidenje.

Njegov glas zveni zelo veselo razigran. Ko Miss Grace obesi telefon, stoji še nekaj časa z zaprtimi očmi. Nato pa pravi tihu pred se:

Ako Dewall ne more biti, potem je Wendler ravno tako dober kot kdo drugi. Ne — potem je Wendler boljši kot vsak drugi. Torej, zatisni oči, Grace, in se vrzi možu v naročje. Eden le ne more biti. In kako je rekel: Izpolnjena sreča je vsaka majhna! In ako ravno ta ni nikdar izpolnjena — bo v spominu ostala vedno velika.

Za čajanko se posebno lepo obleče. Izbere si zelo elegantno in zapeljivo obleko, si še enkrat popravi lase, si rdeče namaže ustnice ter počeni obri in trepalkice. Ponosno izvrzvana stopi pred ogledalom in se ogleduje. Njena sloka postava se zvija sem in tja, dvigne vitke roke nad glavo, da ji široki rokavi zlezijo čez ramo. Njene oči imajo vlažen, hrepeneči sijaj in lica so ji nekoliko rdeča.

Nasmeh se ji razaplje okoli ustén, ko si misli:

— Ako očaram tegu moža, ali katerega drugega — bom saj čutila da je očaran — potem se mora tudi mu mene nekoliko raziliti njegovo čustvo.

Mrs. Flint je dobila naročilo, da mora biti navzoča pri Wendlerju sprejemu, nato pa se mora s kakim izgovorom odstraniti. Brez ugovora se vda v to povelje, četudi se natihem čuti, da je bilo med njeni gospodinji in dr. Dewallom vse končano.

In ko točno ob petih pride Kurt Wendler, leži Miss Grace zapeljivo na divan. Le napol se dvigne in pomudi Wendlerju roko. Wendler se pridobi in pritisne na njo vroč poljub in njegove oči občudovalje plavajo čez njeno vrisko telo.

(Dalej prihodnjič.)

SENZACIJA DAME S KOŽUHI

Lani so imeli v Krakovu proces proti Mariji Ciunkiewiczovi, bivši prijateljici pokojnega sovjetskega poslanika v Londonu, Krasina. Ciunkiewicza, ki je bila svojčas blagajničarka v neki varšavski kavarni, se je pred vojno omogočila s silno bogatim Rusom. Vzel jo je radi njeni očarljive lepoty, jo oddelal v Petrograd in ji kupil palaco, ki se je kosala z najlepšimi stavbami tega mesta.

Ob prevratu, ki je zadel Rusijo leta 1917, je imela Ciunkiewiczova srečo, da je omrežila sovjetskega mogočnika Krasina, ki mu je postala ljubica. To ji je rešilo življenje — in premoženje. Krasin je ukrenil vse potrebno, da je ostalo njen vse, kar je imela in jo je tudi vzel s seboj v London, kamor je Ciunkiewicza vzela s seboj vse, kar je premogla. V Londonu je marljivo skrbel za to, da se je imetje njegove ljubice ponemožilo. Izvršil je začelo niz posrečnih borznih spekulacij.

Po Krasinovi smrti se je preselila tedaj že silno bogata Ciunkiewiczova v Pariz in je kupila posestvo Ezy. Lani pa je tako nesrečno špekularja na borzi, da je zapravila velik del svojega imetja. Prišla je v zagato in da bi se saniralna, si je iznislila velikopotezno zavarovalno goljufijo.

Zavarovala je dragulje in kožne pričlane londonski tvrdki za izredno visoko vsto in se odpeljala v Krakov. V Grand hotelu, kjer je stanovala je vrgla par obrabljencov kožuhov v peč in simularja v volom. Da bi podprla to laž, je naložila hotelskega pedikerja, ki ji je pokvaril kovčeve. Ovadbu pri krovskih policiji je vzbudila ogrom-

posmehnik nikoli več prikazala na dvorišču.

V zadnjem času je prejela lepa Aletteveč pisem. Vsako pismo gre svedoma skozi roke kontrolnega uradnika, ki mu je dolžnost, prebrati korespondenco. Ta uradnik je zdaj izdal, da je prejela Arletta v zadnjem času osem možitvenih ponud, v katerih jo prosijo za roko same odlične možje. Ni dvoma, da so dali mnogo pobude k temu flutiranci listi, ki so objavili slike lepe jetnice. Menda ni treba povedati, da ni Arletta odgovorila nobenemu ponudniku. Sklenila je čakati, da bo videla, kaj namenljajo storiti z njo; ali jo postaviti pred sodiščem ali pa jo izpuštit na svobodo. Šele potem bo pretehtala, kaj je boljše: ostati voda s sleparjovim prijmom ali vzeti novega moža, ki bo s svojim imenom pokril tematsko preteklost njenega prevega žarkona.

Pariski oblast je te dni prejela iz Londona obvestilo, da sta bili neki londonski tvrdki z dragulji ukradeni dva kosa nakita iz zbirke, ki jo je zaustavil pokojni slepar po svojih zaupnikih v Angliji. Tvrdka je branila nakit v posebni skrinjici, ki je bila po senčenskih celicah v zvezzi s alarmnim zvonom. Takšen zvonec zavzmi vedno, kadar se dotakne skrinjice nepoklicana roka. Tato vi pa so odnesli nakit, ne da bi se oglašil zvonec.

Pripli platon je figura s smaragdnimi očmi, drugi pa zlat diamant z vdelanimi brillanti. Okradenih tvrdk je more zapopasti, katero so tato odnesli prav ta dva kosa in pustili vse drugo na mire. Policie sumi, da je vlon izvršila mafija Staviske, ki ima domu.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIN LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTC VANJE

Poziv!

Izdatanje lista je v zvezzi
z velikimi stroški. Mnogo
jih je, ki so radi sli
bih razmer tako priza
deti, da so nas naprosili,
da jih potaknemo, zato
naj pa oni, katerim je
mogoče, poravnajo na
ročino točno.

Uprava "G. N."

KATASTROFA OB GENEZA REŠKEM JEZERU

Pogled na mesto Tiberije ob Genesarskem jezeru, ki ga je 13. maja doletela silna nesreča. Nad jezerom se je utrgal oblak in voda je udrla v mesto. Podrla je več hiš, izrušila mnogo dreves in presenetila mnogo mesičanov na ulici. Stivo mrtvih presega gotovo 50, doslej so pobrali 50 mrtvic. Mnogo jih je voda zavlekla s seboj v jezero. Komaj so se predviale nekaj ponimirili, že je prišla nad nje druga nesreča. Med pogrebom žrtv, ki jih je zahtevalo neurje v nedeljo, se je namreč v tork vdrugič utrgal oblak. Nad mesto so se zlile ogromne količine vode. Ljudi se je polastila panika, ki je ni mogoče popisati. Vse je bežalo na levo in desno. Voda je iztrgala celo materam otroke iz rok in jih odnesla s seboj. Čudo se je strahovito vpijalo, pomešano z jokom. Ljudje so kar besneli. V tistem trenutku je Genesarsko jezero vrglo iz sebe še mnogo mrtvic, ki jih je požrlo v nedeljo in ki so izgnili med valovjem. Pogled na ulice je bil straten. Mrtvi so ležali vsevprek. Trupla so bila že razpadla. Bati se je, da izbruhnejo kužne bolezni. Voda je odnašala iz kuš počišča. Priznana ni niti domačim živalim, ki so utonile.

Nova nevlita je preprečila teškovalno akcijo, ki je bila v polnem teku. Nedeljskim žrtvam se je privzalo novo. V mestu je vse narobe. Pribilite je 1500 vojakov, ki s pomočjo policije rešujejo, kar se rešiti da. Prebivalstvo je po velenju zapustilo mesto in tabori na prostem.

Novi nevlita je preprečila teškovalno akcijo, ki je bila v polnem teku. Nedeljskim žrtvam se je privzalo novo. V mestu je vse narobe. Pribilite je 1500 vojakov, ki s pomočjo policije rešujejo, kar se rešiti da. Prebivalstvo je po velenju zapustilo mesto in tabori na prostem.

Advertise in
"Glas Naroda"

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA MITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

16. JUNIJA

7. Julija — 28. Julija

PARIS

30. Junija — 21. Julija

CHAMPLAIN

23. Junija — 14. Julija (opoldno)

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojavilni in potno liste vprašajte naše pooblaščene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

VELIKI IZLET NA SOKOLSKI ZLET V JUGOSLAVIJO

NA KRASEM CUNARD EKSPRESNEM PARNIKU

AQUITANIA

14. JULIJA

pod osebnim vodstvom Mr. M. S. Ekeroviča, upravitelja jugoslovanskega oddelka Cunardove družbe, ki bo skrbel za ugodnost potnikov na vožnji ter pa

zil na vse njihove potrebe na poti.

Pridružite se izletu, in potovali boste v družbi velikega števila svojih prijateljev.

Za nadaljnje podrobnosti se obrnite na svojega lokalnega agenta ali na

CUNARD LINE